

2021-05-18

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2022/165

Motion - Stöd till vikariepool för lärare

Inkom den 21 februari 2022 av Andreas Andersson m.fl. (S)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar redovisningen av lagstiftningen gällande ersättning till skolhuvudmän, Nacka kommuns styrmodell och tidigare utredning gällande införande av en kommunal vikariepool. Med denna notering förklaras motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning av ärendet

Motionen har av beretts av utbildningsnämnden. Detta är ett samlat ärende som vidare behandlas i kommunstyrelsen och därefter hanteras inom ärendet om mål och budget i kommunfullmäktige.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta ett särskilt stöd till skolor för att fastanställa lärarvikarier.

Bestämmelserna om bidrag till fristående skolor bygger bland annat på principen om likställighet mellan huvudmän på skolområdet. Detta upprätthålls genom reglering om att det så kallade grundbeloppet ska utgå efter samma grunder som finansieringen till kommunala skolor. Kostnaden för vikarier omfattas av de kostnader som ska ingå i grundbeloppet avseende undervisning. Huvudmannen har sedan möjlighet att välja hur den egna verksamheten ska organiseras. Lagstiftningen ger inte möjlighet att ge olika ersättning till skolhuvudmän beroende på hur de väljer att organisera behovet av vikarier. Även Nacka kommuns styrmodell bygger på konkurrensneutralitet och att skolorna beslutar sin organisation. Frågan om en kommunal vikariepool har utretts av Valfärd skola och där konstateras att det inte fanns skäl för införande av en sådan.

Med notering om lagstiftningen gällande ersättning till skolhuvudmän, Nacka kommuns styrmodell och tidigare utredning gällande införande av en kommunal vikariepool anses motionen vara färdigbehandlad.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta ett särskilt stöd till skolor för att fastanställa lärarvikarier.

För att möjliggöra för att fler fasta anställningar, minska arbetstempot för ordinarie personal och öka barnens trygghet så vill motionärerna utreda införandet av en särskild kommunal pott, från vilken såväl kommunala som fristående skolor kan söka pengar för att fastanställa vikarier.

Ärendet beredning

Förslagen i motionen har beretts av utbildningsnämnden. I detta ärende redogörs för vad som framkommit i utredningen, följt av en samlad bedömning som beretts av juridik- och kanslistaben. Ärendet behandlas vidare i kommunstyrelsen och därefter inom ärendet om mål och budget i kommunfullmäktige.

Utbildningsnämndens utredning och bedömning

Utbildningsnämnden har som remissinstans föreslagit kommunfullmäktige att anse motionen färdigbehandlad genom att notera redovisningen av lagstiftningen gällande ersättning till skolhuvudmän, Nacka kommuns styrmodell och tidigare utredning gällande införande av en kommunal vikariepool. Detta utifrån huvudsakligen nedan utredning.

Bestämmelserna om bidrag till fristående skolor bygger på principen om likställighet mellan huvudmän på skolområdet. Detta upprätthålls genom regleringen om att det så kallade grundbeloppet ska utgå efter samma grunder som finansieringen till de kommunala skolorna. Kostnaden för vikarier omfattas av de kostnader som ska ingå i grundbeloppet avseende undervisning.

Varje huvudman ges därmed sedan möjlighet att organisera sin verksamhet utifrån den ersättning som de erhåller. Ett särskilt stöd till skolor för att fastanställa vikarier är inte förenligt med skollagen då det skulle innebära skillnad i finansiering till skolhuvudmän beroende på hur de väljer att organisera hanteringen av vikarier.

Även Nackas styrmodell bygger på att det ska råda konkurrensneutralitet mellan kommunala och fristående aktörer. Vidare anges att de kommunala verksamheterna ska ha stort utrymme att själva besluta hur verksamheten ska

utformas. Beslut ska delegeras till lägsta effektiva nivå. Dessutom ska finansiering och produktion särskiljas. Att då inrätta en central finansiering för att inrätta en vikariepool för skolor är inte förenligt med styrsystemet.

Kommunstyrelsen behandlade den 4 april 2022 § 120 ett politikerinitiativ som yrkar att kommunstyrelsen skulle ge Valfärd skola i uppdrag att utreda förutsättningar för att inrätta en kommunal vikariepool med fastanställda vikarier. Det framgår att Valfärd skola har utrett frågan om en kommunal vikariepool och kommit fram till att det inte är ekonomiskt fördelaktigt eller att föredra jämfört med hur hanteringen av vikarier redan är organiserat. Inte heller bedömdes det skapa en högre trygghet bland barn och elever då skolorna redan nu har flera timanställda knutna till sig som skapat relationer till både medarbetare och elever och lärt känna verksamheten och dess behov. Mot bakgrund av detta kom beslutades att det inte fanns skäl till ett införande av en vikariepool.

Juridisk- och kanslistabens samlade bedömning

Utifrån utredningen kan det konstateras att kommunens bidrag till fristående skolor bygger på principen om likställighet mellan huvudmän på skolområdet. Detta upprätthålls genom reglering om att det så kallade grundbeloppet till fristående skolor ska utgå efter samma grunder som finansieringen till kommunala skolor. Kostnaden för vikarier omfattas av de kostnader som ska ingå i grundbeloppet avseende undervisning. Huvudmannen har sedan möjlighet att välja hur den egna verksamheten ska organiseras. Lagstiftningen ger inte möjlighet att ge olika ersättning till skolhuvudmän beroende på hur de väljer att organisera behovet av vikarier. Även Nacka kommuns styrmodell bygger på konkurrensneutralitet och att skolorna beslutar gällande sin organisation. Frågan om en kommunal vikariepool har vidare utretts av Valfärd skola och där konstateras att det inte fanns skäl för införande av en sådan. Med notering av redovisningen bedöms motionen färdigbehandlad.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser. Personalkostnader, inklusive vikarier, ingår redan som en del i beräkningen av ersättningen till såväl kommunala som fristående skolor.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut innebär inga konsekvenser för barn eftersom inga förändringar av nuvarande system föreslås. Skollagens reglering om att ersättning för personalkostnader ska ingå i beräkningen av grundbeloppet säkerställer att alla elevers skolgång finansieras på lika villkor oavsett om de går i en kommunal eller fristående skola.

Handlingar i ärendet

1. Motion – Stöd till vikariepool för lärare (S)
2. Protokollsutdrag från utbildningsnämnden den 11 maj 2022 § 29

Engin Ceylan
Kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Louise Hult
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben